

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA KƏLƏM İSTEHSALI İLƏ BAĞLI

ARAYIŞ

Bakı – 2025

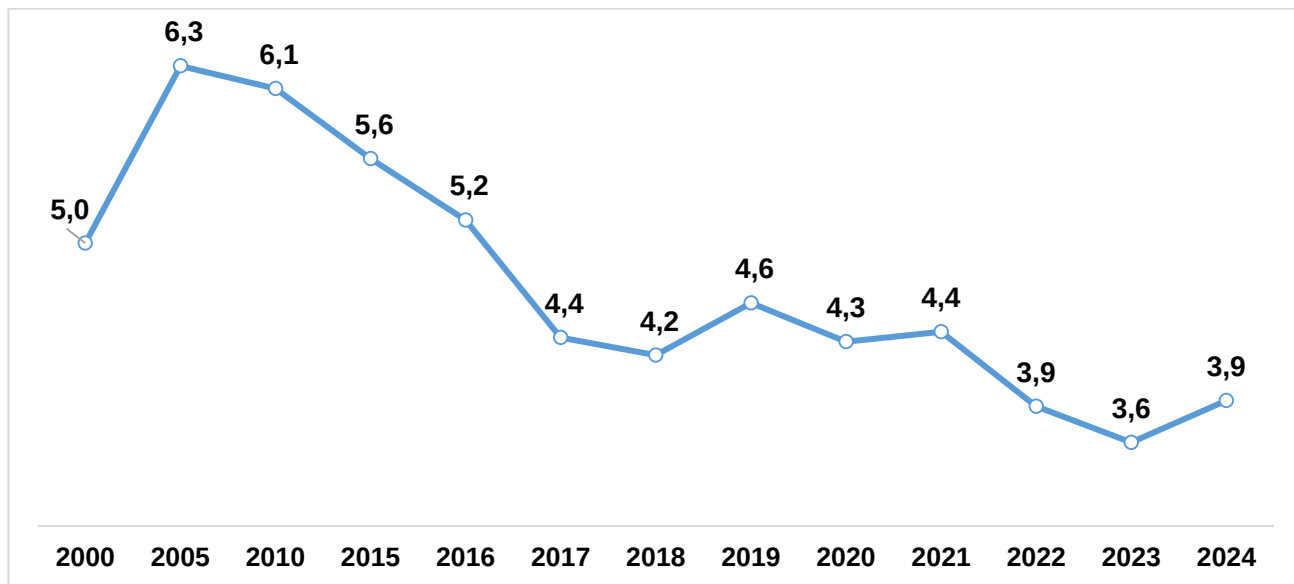
Mündəricat

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri	3
2. Qiymət göstəriciləri	5
3. İdxal və ixrac göstəriciləri	6
4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri	7

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

- ✚ Azərbaycanca 2024-cü ildə kələmin əkin sahəsi 2019-cu ilə nisbətən 15,2% azalmış, 2023-cü ilə nisbətən isə 8,3% artaraq 3,9 min hektar olub (Qrafik 1).

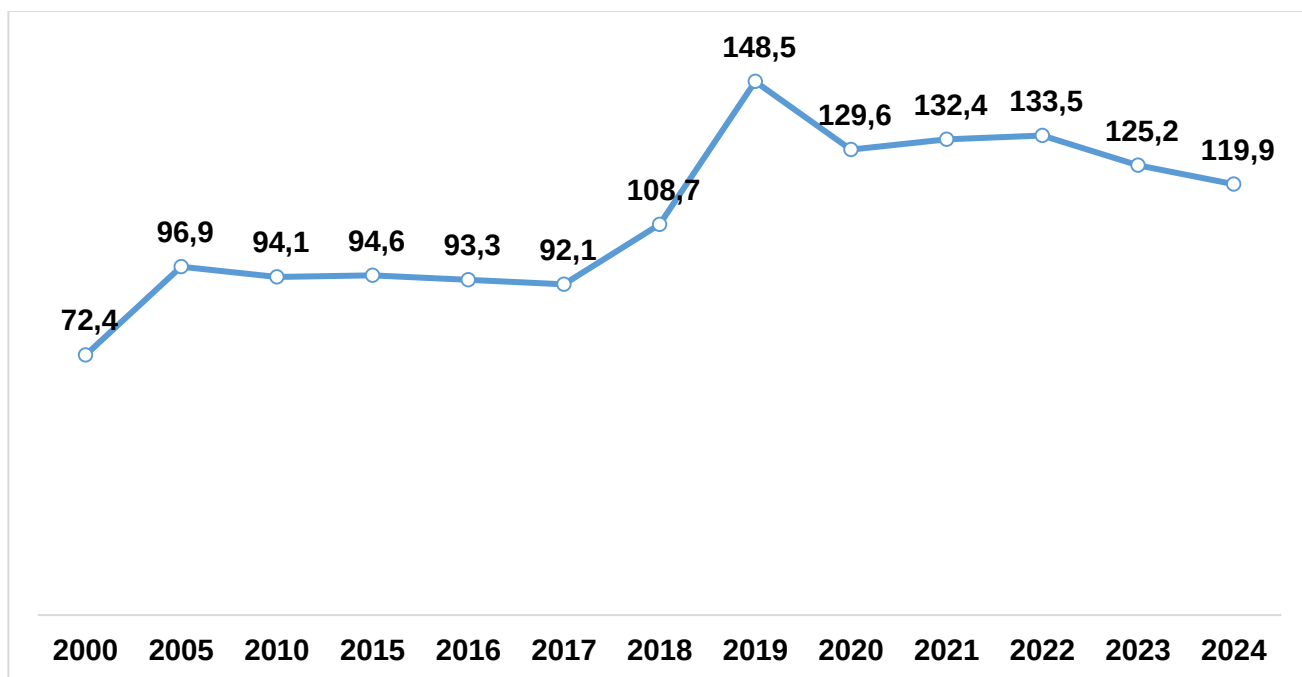
Qrafik 1. Azərbaycanda kələmin əkin sahəsi, min ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

- ✚ 2024-cü ildə kələm istehsalı 2019-cu ilə nisbətən 19,3%, 2023-cü ilə nisbətən isə 4,2% azalaraq 119,9 min ton olub (Qrafik 2).

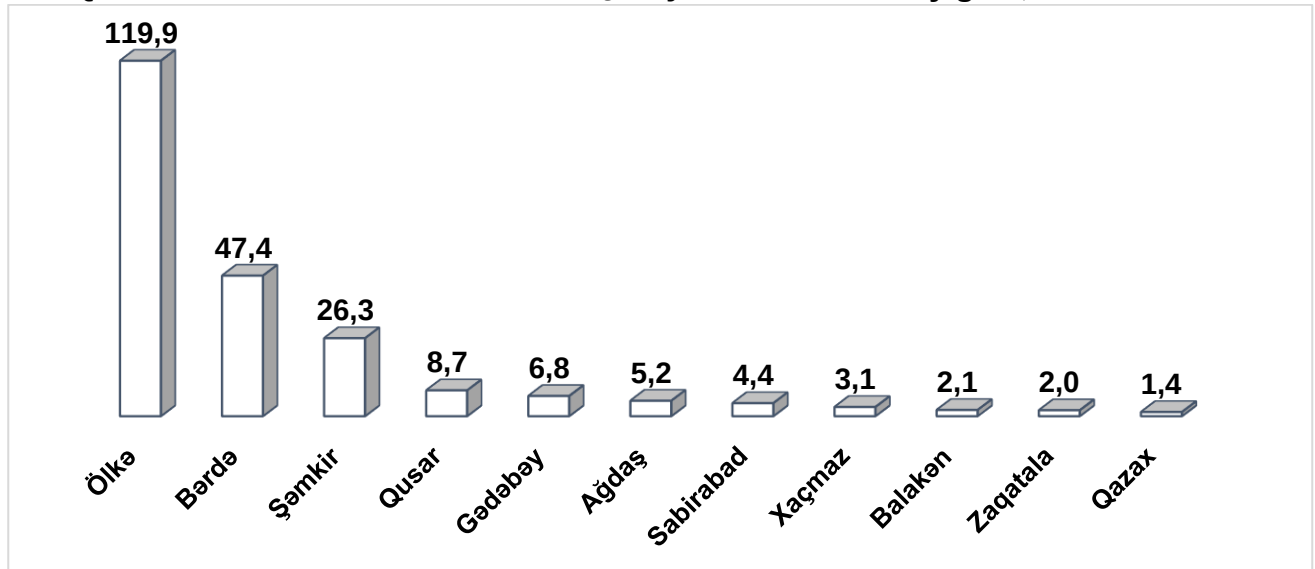
Qrafik 2. Azərbaycanda kələm istehsalı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2024-cü ildə kələm istehsalının 89,0%-dən çoxu 10 rayonun payına düşüb. Əsas istehsalçı rayonlar: Bərdə-39,5%, Şəmkir-21,9%, Qusar-7,2%, Gədəbəy-5,7%, Ağdaş-4,3%, Sabirabad-3,7%, Xaçmaz-2,6%, Balakən-1,7%, Zaqatala-1,7%, Qazax-1,2% paya malikdir (Qrafik 3).

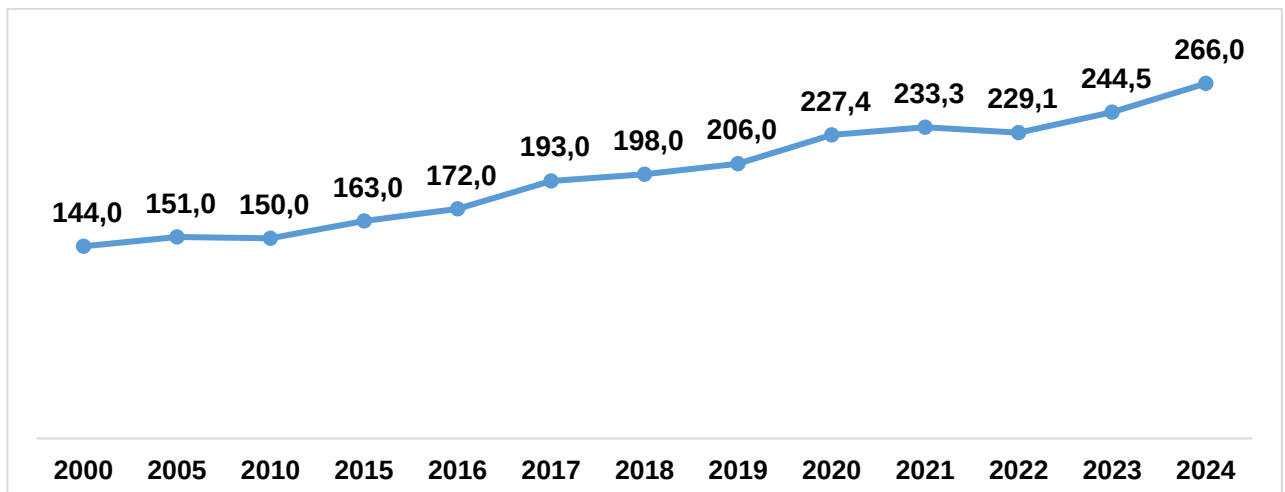
Qrafik 3. 2024-cü ildə əsas istehsalçı rayonlarda məhsul yığımı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2024-cü ildə kələmin məhsuldarlığı 2019-cu ilə nisbətən 29,1%, 2023-cü ilə nisbətən isə 8,8% artaraq 266,0 sent/ha olub (Qrafik 4).

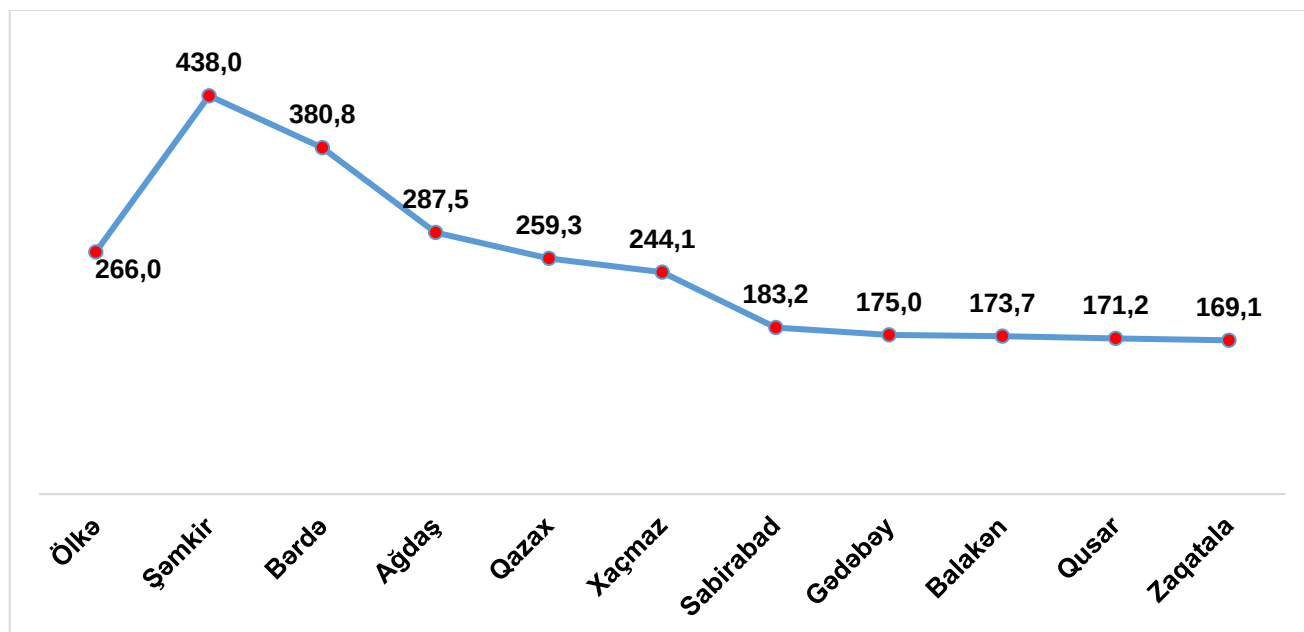
Qrafik 4. Kələmin məhsuldarlıq göstəriciləri, sent/ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2024-cü ildə kələmin əsas istehsalçı rayonları arasında Şəmkir, Bərdə və Ağdaş rayonlarında məhsuldarlıq göstəricisi ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olub (Qrafik 5).

Qrafik 5. Kələmin əsas istehsalçı rayonlarda məhsuldarlığı, sent/ha

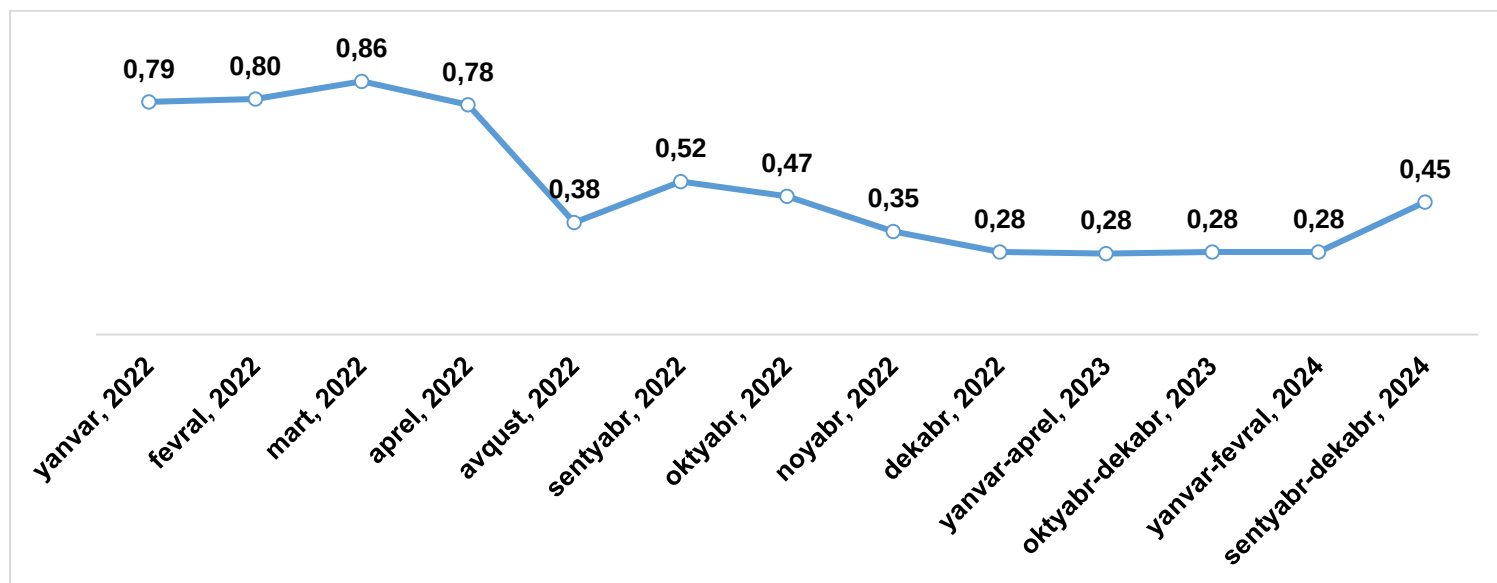

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. Qiymət göstəriciləri

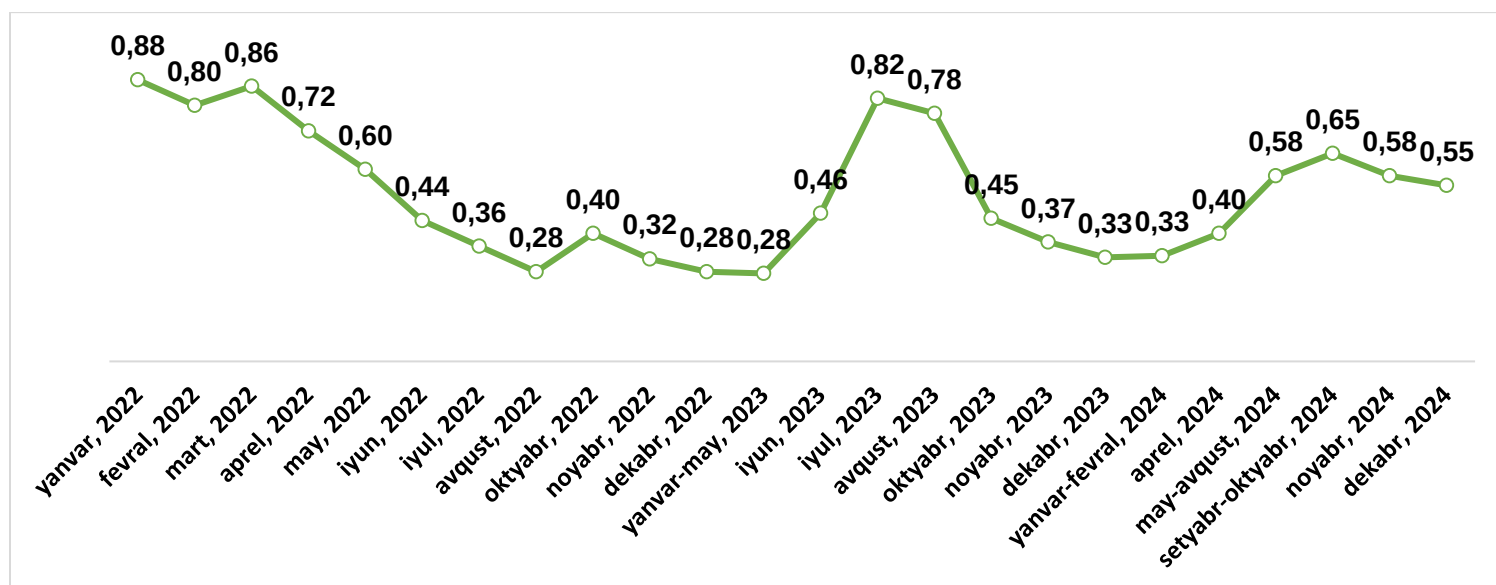
🚩 Mövsümdən asılı olaraq Gədəbəy kələminin topdan satış qiymətləri 2022-2024-cü illər üzrə 0.28-0.86 AZN/kq, Bərdə kələminin topdan satış qiymətləri 0.28-0,86 AZN/kq, Qusar kələminin topdan satış qiymətləri isə 0.18-0,88 AZN/kq olub (Qrafik 6, 7, 8).

Qrafik 6. Gədəbəy kələminin topdan satış qiymətləri, AZN/kq

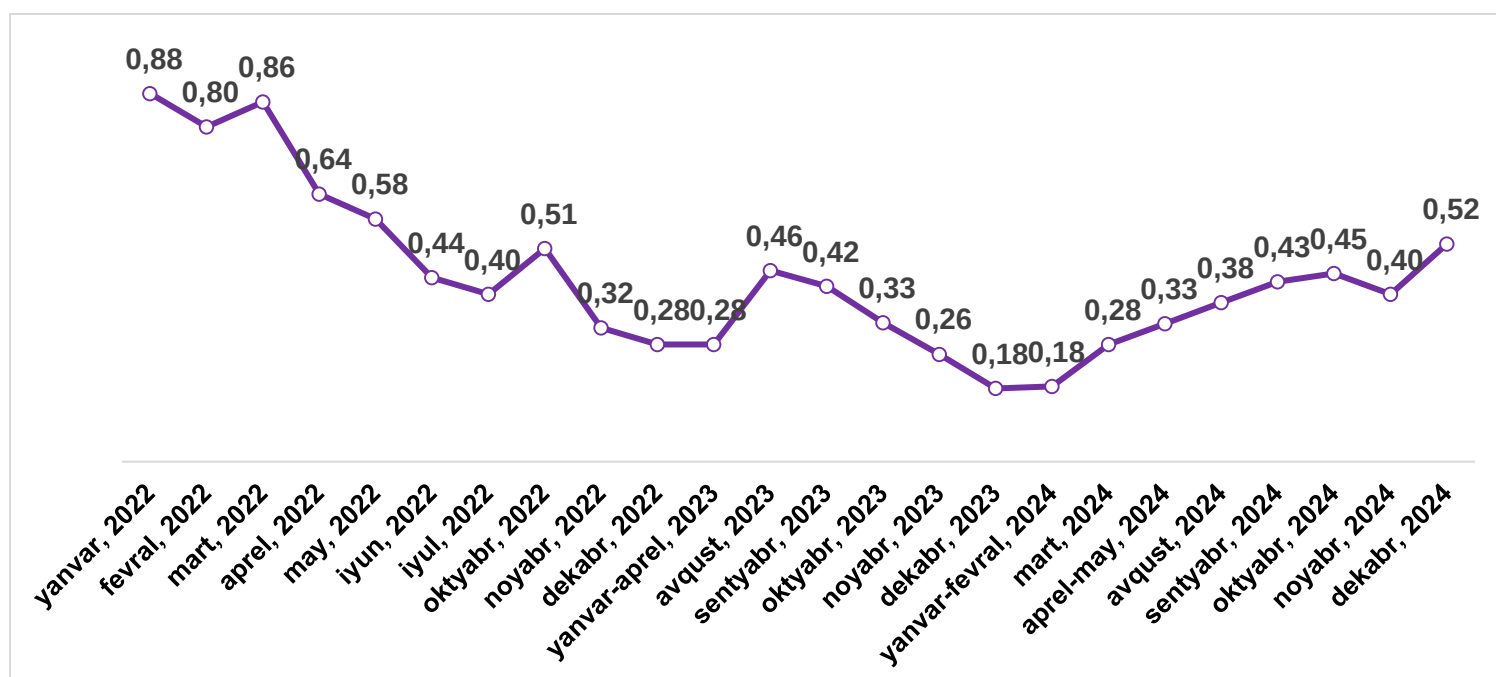
Mənbə: aqrarbazar.az

Qrafik 7. Bərdə kələminin topdan satış qiymətləri, AZN/kq

Mənbə: aqrarbazar.az

Qrafik 8. Qusar kələminin topdan satış qiymətləri, AZN/kq

Mənbə: aqrarbazar.az

3. İdxal və ixrac göstəriciləri

🚩 2016-2024-cü illər ərzində ölkəyə kələm idxalı dəyişkən olub. 2024-cü ildə ölkəyə kələm idxalı 2023-cü ilə nisbətən 5,6 dəfə artaraq 638.8 ton olub. 2024-cü ildə Azərbaycandan kələm ixracı isə 865,8 ton olmuşdur (Cədvəl 1).

Cədvəl 1. Kələmin idxal və ixrac həcmi

	İdxal		İxrac	
	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları
2016	1,047.2	169.7	30.5	5.5
2017	5,968.9	1,736.6	674.8	235.3
2018	92.3	37.6	779.5	206.4
2019	1,368.6	484.6	2,252.1	647.9
2020	682.0	251.2	99.2	35.1
2021	3,014.1	1,225.4	-	-
2022	3,431.1	1,398.3	993.4	403.9
2023	112.8	55.9	1,269.1	530.2
2024	638.8	747.4	865.8	403.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

- ✚ 2024-cü ildə ölkəyə idxal olunan kələmin 94,7%-i İranın, 3,4%-i Türkiyənin, 1,9%-i isə digər ölkələrin payına düşüb (Cədvəl 2).

Cədvəl 2. Kələm idxalının ölkələr üzrə bölgüsü

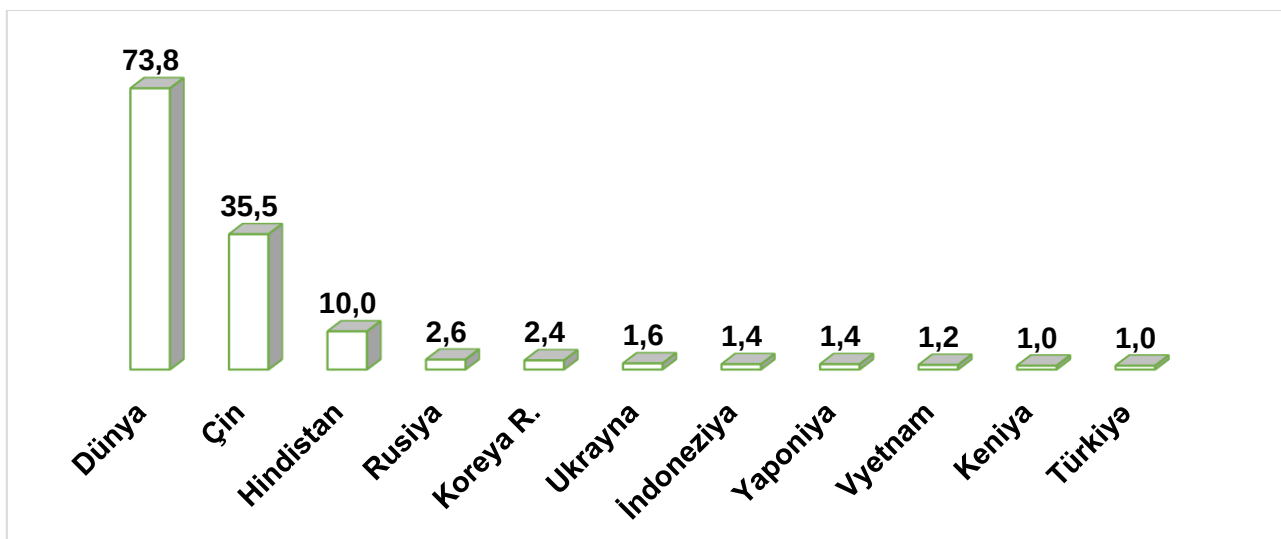
	2021		2022		2023		2024	
	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları
İran	1,642.9	658.4	3,088.5	1,245.0	69.4	35.4	605.3	722.4
Türkiyə	66.0	26.4	261.1	113.9	31.3	12.9	21.6	12.4
Digər	1,305.1	540.6	81.4	39.3	12.2	7.6	11.9	12.6
Cəmi idxal	3,014.1	1,225.4	3,431.1	1,398.3	112.8	55.9	638.8	747.4

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri

- ✚ FAO-nun məlumatına əsasən 2023-cü ildə dünya üzrə 73,8 milyon ton kələm istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan kələmin 78,0%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb (Qrafik 9).

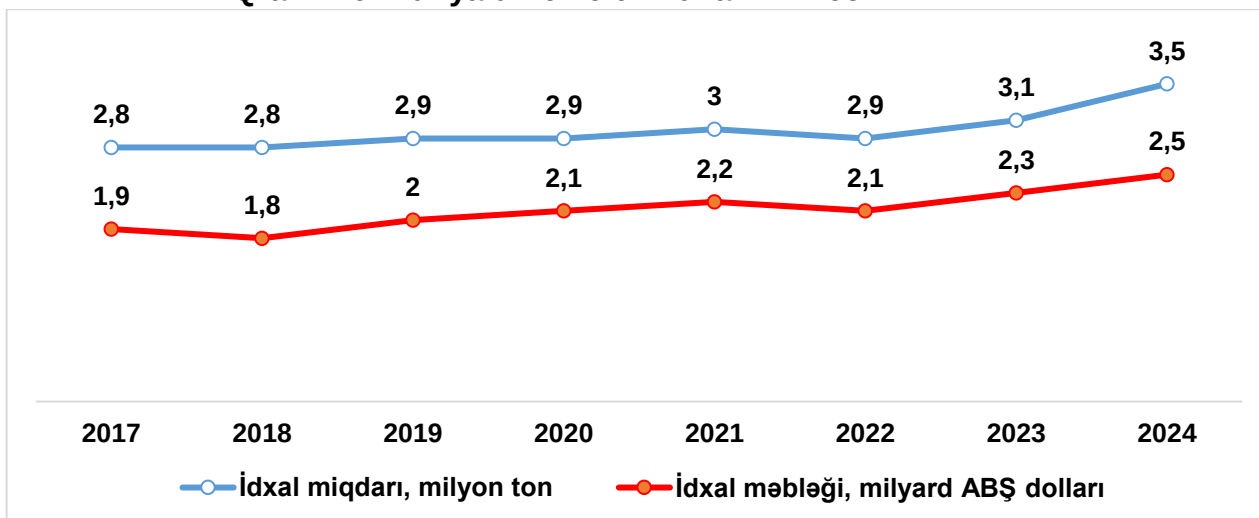
Qrafik 9. Kələmin 2023-cü ilə qlobal istehsal göstəriciləri, milyon ton

Mənbə: Faostat.org

2024-cü ildə qlobal bazarda kələm idxalının həcmi 3,5 milyon ton və ya 2,5 milyard ABŞ dolları olub (Qrafik 10).

Qrafik 10. Dünya üzrə kələm idxalının həcmi

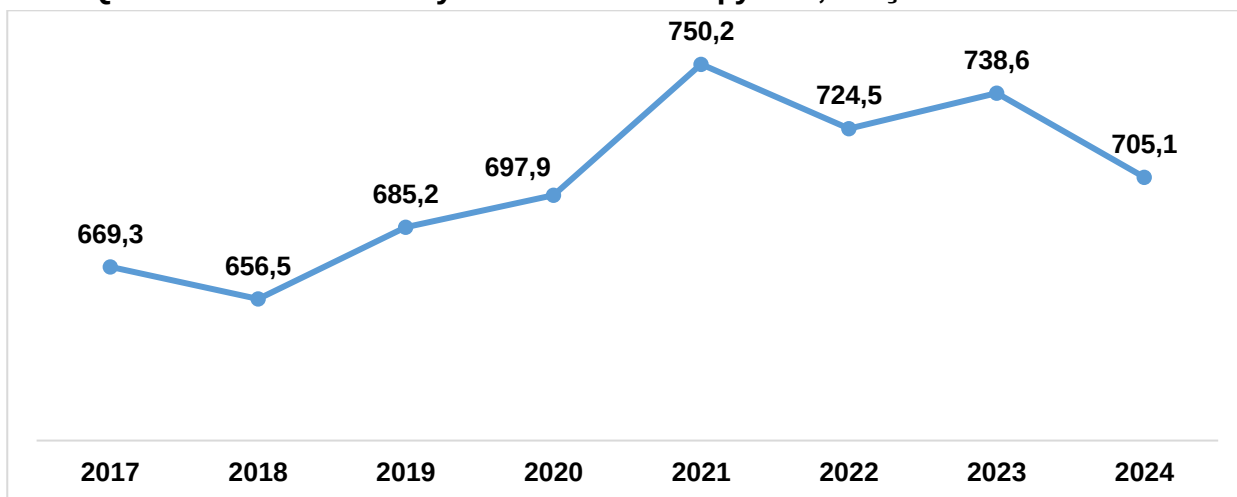

Mənbə: Trademap.org

2024-cü ildə kələmin əsas idxalçıları sırasında ilk beşlikdə ABŞ (25,6%), Kanada (8,2%), Vyetnam (7,6%), Çin-HonKonq (7,5%), Almaniya (7,3%).

2024-cü ildə kələmin 1 tonunun dünya üzrə orta idxal qiyməti 2023-cü ilə nisbətən 4,5% azalaraq 705,1 ABŞ dolları olub (Qrafik 11).

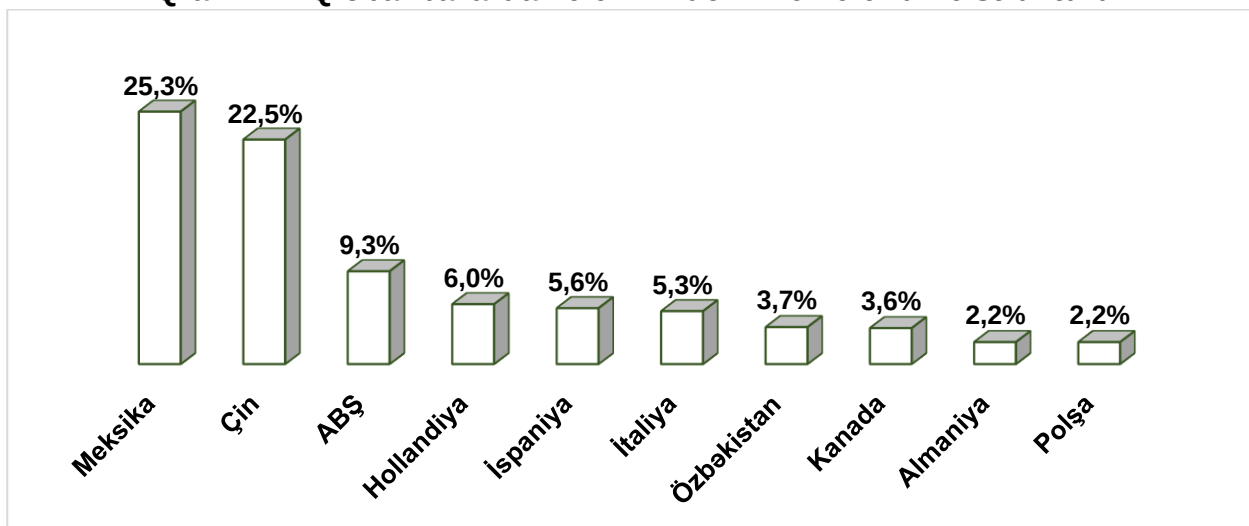
Qrafik 11. Kələmin dünya üzrə orta idxal qiyməti, ABŞ dolları/ ton

Mənbə: Trademap.org

🚩 2024-cü ildə global bazarda kələm ixracının 85,0%-dən çoxu Meksika, Çin, ABŞ, Hollandiya, İspaniya, İtaliya, Özbəkistan, Kanada, Almaniya və Polşanın payına düşüb (Qrafik 12).

Qrafik 12. Qlobal bazarda kələm ixracının ölkələr üzrə strukturu

Mənbə: Trademap.org

**Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb**

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

S.Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ**